

HYVINVOINTI LUODAAN TYÖLLÄ JA VÄLITTÄMISELLÄ

Hyvinvointikannanotto on kokoomuslainen visio siitä, minkälainen on suomalainen hyvinvointiyhteiskunta ja mitkä ovat oikeudenmukaisia peruseriaatteita sen rakentamisessa. Kannanotto toimii suunnannäyttäjänä Kokoomuksen konkreettisten tavoitteiden ja vaaliohjelman valmistelussa.

Kuten Kokoomuksen periaateohjelmassa todetaan, Kokoomuksen tehtävä on parantaa jokaisen ihmisen hyvinvointia. Tavoitteena on omasta ja toisten elämästä vastuuta kantavien ihmisten yhteiskunta siten, että jokaiselle mahdollistetaan hyvän elämän edellytykset.

Hyvinvointi syntyy työstä, yrittämisestä ja välittämisestä. Kasvava kansantalous ja terve julkinen talous edesauttavat sitä, että talous tuottaa riittävästi jaettavaa paremman yhteiskunnan luomiseen. Yhdessä tehdystä työstä koostuvilla varoilla taataan kaikille perusturva sekä mahdollisuudet kehittyä.

Suomella on edessään kaksoishaaste. Talouskriisi lisää työttömyyttä ja velkaannuttaa julkista taloutta lyhyellä aikavälillä. Pitkällä aikavälillä hyvinvointiyhteiskuntaa uhkaavat julkisen talouden ylivelkaantuminen, totuttua hitaampi talouskasvu sekä väestön ikääntymisestä johtuva työvoiman vähentyminen ja palvelutarpeiden lisääntyminen.

Nykyisen kaltaisen hyvinvoinnin säilyminen ei ole näissä olosuhteissa itsestään selvää, vaan vaatii määrätietoista työtä: parannuksia ja uudistuksia. Kokoomus haluaa turvata hyvinvointiyhteiskunnan tulevaisuuden ja kehittää sitä vielä enemmän ihmisten tarpeista lähteväksi.

Meidän on pystyttävä määrittelemään uudelleen, mitä hyvinvointi tarkoittaa ja mitkä tekijät siihen vaikuttavat. On löydettävä ratkaisut hyvinvoinnin turvaamiseen myös haastavissa olosuhteissa. Julkisten palveluiden säilyttäminen ja kehittäminen vaativat talouskasvua ja sopeutumista muuttuvaan toimintaympäristöön. Hyvinvointipalveluiden järjestämiseen tarvitaan uusia keinoja. Jos nyt kääritään hihat ja ryhdytään toimeen, voidaan suomalainen hyvinvointiyhteiskunta turvata myös tulevaisuudessa.

HYVINVOINTIIN JOHTAVAT PERUSEDELLYTYKSET

Mahdollisuuksien tasa-arvo

Kokoomuslainen hyvinvointiyhteiskunta on mahdollistava. Se ei sulje pois tai sanele yksilön valintoja. Tasa-arvoiset elämän edellytykset luovat ihmisille valinnan mahdollisuuksia. Kun elämän

perusedellytykset ovat kunnossa, jokaisella on valmius kasvaa kohti itse määrittelemiään päämääriä ja tavoitteita. Hyvinvointiyhteiskunnalla on tärkeä rooli henkilökohtaisten lähtökohtien eroavaisuuksien tasaamisessa. Keskeisiä tässä ovat sosiaaliturva ja tasavertaiset mahdollisuudet koulutukseen.

Mahdollisuuksien tasa-arvo turvataan riittävän laajoilla, joustavasti saatavilla palveluilla. Laadukas ja kaikille avoin terveydenhuolto sekä maksuton koulutus ovat hyviä esimerkkejä mahdollistavista palveluista.

Yksilön vapaus ja vastuu

Kokoomukselle tärkeää on ihmisen vapaus ja vastuu omassa toiminnassaan. Vapaus valita takaa sen, että jokainen ihminen voi tavoitella onnellisuutta ja hänelle parhaiten sopivaa elämää. Aidot valinnanmahdollisuudet lisäävät sitoutumista ja vastuunkantoa. Vapauteen liittyy aina vastuu. Ihminen kantaa vastuuta paitsi omista valinnoistaan ja toiminnastaan myös läheisistään, yhteisöistään ja koko yhteiskunnasta. Yhteiskunta rakentuu ja kehittyy henkilökohtaisen vastuun ottamisen kautta, yhteisöllisen vastuun tukemana. Niiden, jotka pärjäävät, tulee pitää huolta heikommassa asemassa olevista.

Lähiyhteisön mahdollisuutta toteuttaa yhteisvastuuta on tuettava. Pohja oman ja yhteisen vastuun kantaan luodaan perheissä. Perheillä on myös oltava riittävät edellytykset tehdä omaa elämäänsä koskevia vastuullisia valintoja. Tämä edellyttää vanhemmuuden tukemista ja perheiden erilaiset elämäntilanteet huomioivia tuki- ja palvelumuotoja.

Oikeus hyvinvointipalveluihin ja perusturvaan

Jokaisella on oikeus turvaan työttömyyden, sairauden tai muun vaikean elämäntilanteen kohdatessa sekä riittävään toimeentuloon työuran päätyttyä. Kaikki käyttävät jossain elämänsä vaiheessa joitain yhteisesti järjestettyjä palveluita. Jokaiselle meistä voi tulla eteen myös yllättävä tilanne, jossa yhteiskunnan tukea tarvitaan ja sitä on myös oikeus saada. Hyvinvointiyhteiskunnan takaamat palvelut ja tuki luovat vakaata yhteiskuntaa, jossa kaikilla on edellytykset elää aktiivista ja onnellista elämää.

Oikeus työhön ja koulutukseen

Työ on mahdollisuus toteuttaa itseään, ei pelkkä velvollisuus. Onnellisuus on aktiivinen tila, ei passiivista tyytyväisyyttä. Hyvä yhteiskunta kannustaa työntekoon ja itsensä kehittämiseen. Jokaisella on oltava mahdollisuus kouluttautua sekä tehdä työtä ja näin parantaa omaa ja samalla koko yhteiskunnan hyvinvointia. Tämä koskee niin työkäisiä ja -kykyisiä ihmisiä kuin vammaisia henkilöitä sekä heitä, joiden työkyky on syystä tai toisesta alentunut. Laajat kouluttautumismahdollisuudet edistävät uuden osaamisen syntymistä ja omien vahvuusalueiden löytymistä. Kouluttautuminen luo pohjan hyvälle työuralle ja tukee erilaisissa muutostilanteissa työuran aikana.

HYVINVOINNIN TURVAAVAT KEINOT

Työnteosta syntyy jaettava hyvinvointi

Työnteko on parasta sosiaaliturvaa työkäisille ja -kykyisille suomalaisille. Sen vuoksi työnteon esteiden poistaminen on erittäin tärkeää. Työn tekeminen ja siitä saatavat verotulot luovat edellytykset pitää hyvää huolta myös heistä, jotka eivät omalla työllään pysty parantamaan hyvinvointiaan.

Ilmaisia palveluita ei ole olemassa. Tulevaisuudessa kaikkien työhön kykenevien tulee olla mukana työelämässä, koska ikärakenteen muutoksen myötä työkäisiä on yhä vähemmän. Kansalaisten välisen taakanjaon tulee olla oikeudenmukainen – jos töitä ei ole, yhteiskunnan ylläpitoon voi osallistua muilla tavoin.

Nuoret on saatava työpolulle. Emme saa menettää yhtään ikäluokkaa, saati sitten sukupolvea syrjäytymisen vuoksi. Koulutuksen on vastattava yhteiskunnan tarpeita, jotta jokaiselle nuorelle löytyy mielekäs työpaikka valmistumisen jälkeen.

Työelämässä jaksamiseen tulee panostaa kaikissa ikäryhmissä. Nuorisotyöllisyyden lisäksi on puhuttava aikuisten ja ikääntyvien työntekijöiden jaksamisesta. Työntekijöiden hyvinvointia edistäviä palveluja ja hyviä käytäntöjä on määrätietoisesti otettava käyttöön kaikenlaisilla työpaikoilla. Työntekijöiden hyvinvointia edistää joustavuus työsuhteissa. Parhaimmillaan työnantajien ja työntekijöiden hyvällä yhteistyöllä luodaan menestystarinoita.

Työnteon kannustimia ja työllistymisen tukemista tulee kehittää niin, ettei ihminen putoa missään vaiheessa kokonaan työelämän ulkopuolelle työpaikan menetyksen myötä tai työuran keskeytyessä muista syistä. Jatkossa on myös edistettävä työuransa jo päättäneiden osallistumista työelämään voimiensa mukaan.

Verotuksella kerätään hyvinvointiyhteiskunnan ylläpitoon tarvittavat varat. Ei ole yhdentekevää, mikä verotuksen taso ja rakenne ovat, sillä niillä on suuri merkitys talouskasvuun, työllisyyteen ja yrityksiin. Talouskasvun stimuloimisen, työllisyyden edistämisen ja rakenteellisten uudistusten kannalta on erittäin tärkeää pitää työn tekemisen, työn teettämisen ja yrittämisen verotus mahdollisimman kannustavana.

Oikeudenmukainen sosiaaliturva ja verotus edistävät hyvinvointia

Hyvinvointiyhteiskunnassa kenenkään ei tarvitse pelätä perusturvallisuutensa puolesta. Jokaisesta huolehtiminen sekä myös perheen ja lähiyhteisön vastuu korostuvat kokoomuslaisessa aatteessa. Yhteisöllisyys ja oman vastuun mahdollistaminen ovat kokoomuslaista hyvinvointipolitiikkaa. Tämä ei tarkoita tukien ja palveluiden vähentämistä tai yhteiskunnan pienempää osallistumista kustannuksiin. Kokoomuslainen hyvinvointiyhteiskunta tarkoittaa oikein kohdennettua tukea ja vaikuttavia palveluita, joiden lähtökohtana ovat ihmisten tarpeet.

On oikeudenmukaista, että työnteosta, yrittämisestä, opiskelusta ja ahkeruudesta palkitaan ja niihin kannustetaan sekä taloudellisesti että henkisesti. Oikeudenmukainen verotus luo pohjan myös sosiaaliturvalle. Kun rahaa ei ripotella harkitsemattomasti, riittää jaettavaa eniten tarvitseville.

Hyvinvointipalvelut ja sosiaaliturva ovat ihmisiä varten. Näin ollen niihin liittyvien järjestelmien tulee olla sellaisia, että jokainen osaa niitä käyttää, eikä turha byrokratia ole este esimerkiksi toipumiselle, kuntoutumiselle tai työsaannille. Palveluiden laatu, toimivuus ja joustavuus on asetettava etusijalle ennen hallintoa ja tuotantomuotoja. Kuntien tulee järjestää julkiset palvelut erilaiset elämäntilanteet huomioiden. Laajempi valinnanvapaus tuo liikkumavaraa niin palvelun käyttäjälle kuin järjestelmäänkin. Yksityiset palvelut ja kolmas sektori täydentävät julkisia hyvinvointipalveluja.

Kuntia pitää ohjata uudistumaan. Palveluihin tarkoitetut rahat on saatava ohjautumaan palveluiden järjestämiseen, ei hallintoon. Kehittämistä tarvitaan, jotta vaikuttavia palveluita saadaan aikaan järkeillä kustannuksilla. Kuntapalvelut on järjestettävä tehokkaimmalla mahdollisella tavalla yhteistyössä muiden kuntien, yritysten sekä kolmannen sektorin kanssa siten, että ne ovat kattavia, korkealaatuisia, tehokkaasti tuotettuja ja kaikkien saatavilla. Kokoomus painottaa toimivia lähipalveluita ja erikoisosaamisen nykyistä parempaa keskittämistä.

Kansalaisjärjestöillä on oma tärkeä roolinsa arjen hyvinvoinnin lisääjinä. Ympärillä olevien ihmisten välittäminen lisää hyvinvointia ja turvallisuuden tunnetta. Yhteistyöhön kolmannen sektorin kanssa kannustetaan erityisesti terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen liittyvissä palveluissa. Järjestöjen toiminnan tukeminen ja asiantuntemuksen hyödyntäminen tuottaa parhaimmillaan paitsi monipuolisempia hyvinvointipalveluita, usein myös suuria säästöjä. Palveluiden järjestämisessä kannustetaan nykyistä laajempaan yhteistyöhön myös yritysten kanssa. Ulkoistamisen ja kilpailuttamisen ongelmakohtiin puututaan.

On tärkeää jo ennalta varautua väestön ikääntymiseen ja huoltosuhteen muuttumiseen. Suomalaisia palveluita tulee kehittää muuttuvan väestörakenteen mukaisesti. Erityisesti on varauduttava vastaamaan ikääntyvien suomalaisten terveys- ja hoivapalveluiden tarpeisiin. Ikäihmisten tarpeita on mietittävä uudesta näkökulmasta – vanhuus ei ole laitoshoidon vaativa sairaus, vaikka ikääntymisen myötä voi sairauksia ja erilaisia vaivoja tulla. Laitosten sijaan ikäihmisten on voitava asua omassa kodissaan niin pitkään kuin se on mahdollista. On lisättävä kevyempiä palveluratkaisuja, tässä tukena on myös teknologian kehittyminen.

Kuntalaisen mahdollisuudet valita itse palvelunsa ja palveluntarjoajansa tulee parantaa. Palveluiden todelliset kustannukset on tuotava paremmin esiin, jotta kansalaiset tietävät, mihin verotulot ohjautuvat ja mitä palveluiden järjestäminen oikeasti maksaa. Kunnan vastuulla on peruspalveluiden järjestämisen lisäksi osaltaan huolehtia asumisen ja ympäristön viihtyisyydestä, terveellisyydestä ja turvallisuudesta. Tässä tarvitaan myös jokaista meistä. Meillä jokaisella on vastuu lähiympäristöstämme.

Ennaltaehkäisevä työ ja terveyden edistäminen tuovat parhaan tuloksen

Kokoomuslainen tapa suhtautua hyvinvointipolitiikkaan on ennakoiva. Ennaltaehkäisevää työtä tulee lisätä niin sairauksien kuin sosiaalisten pulmienkin vähentämiseksi. Varhainen puuttuminen on erittäin tärkeää, sillä ajoissa toimimalla ongelmien ratkaisu on sekä inhimillisesti katsoen oikein että myös edullisempaa. Ennaltaehkäisevän työn tieteellisen arviointiin tulee panostaa. Näin saadaan voimavarat parhaaseen mahdolliseen käyttöön.

Hyvinvointia parannetaan ja terveyttä edistetään esimerkiksi tekemällä terveellisempien elämäntapojen valitsemisesta helpompaa ja houkuttelevampaa. Hyvinvointi tulee ymmärtää kokonaisuutena, jota voidaan edistää mm. liikkumaan innostavan ympäristön sekä kulttuurin ja taiteen keinoin. Terveyttä ja hyvinvointia edistää esimerkiksi mahdollisuus olla puhtaassa luonnossa. Luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen sekä viher- ja virkistysalueista huolehtiminen on myös työtä yleisen hyvinvoinnin puolesta.

Parhaiten terveelliset elämäntavat opitaan lapsena. Koulutusjärjestelmällä onkin suuri rooli lasten, nuorten ja nuorten aikuisten kasvattamisessa itsestään huolehtiviksi kansalaisiksi. Siksi on tärkeää, että kouluympäristö kannustaa liikkumaan ja nuorten liikkuminen mahdollistetaan matalan kynnyksen liikuntapalveluilla kaikilla koulutusasteilla.

Kansalaisten elämänlaatua voidaan parantaa myös kansansairauksien syihin vaikuttamalla. Samalla hillitään terveydenhuollon palveluista, sairauspoissaoloista ja varhaisesta eläköitymisestä aiheutuvia huomattavia kustannuksia. Työikäisen väestön terveyden ja toimintakyvyn ylläpitäminen ja vahvistaminen vaikuttavat myös työllisyysasteeseen ja sitä kautta hyvinvointiyhteiskunnan rahoituspohjaan.

Niin ikäihmisiä kuin nuoriakin uhkaa liian usein yksinäisyys. Ihminen tarvitsee elämänsä vaiheissa yhteiskunnan lisäksi monenlaista apua ja tukea toisilta ihmisiltä. Ihmiselle on myös tärkeää tuntea olevansa tarpeellinen ja osa yhteisöä. Ansiotyön ohella tai sen sijasta moni tekee vapaaehtoistyötä. Esimerkiksi monelle eläkeläiselle vapaaehtoistoiminta antaa syyn lähteä aamulla liikkeelle, tapaamaan muita ihmisiä. Kokoomus tukee sellaisten rakenteiden luomista, jotka mahdollistavat yhä useamman osallistumisen vapaaehtoistoimintaan. Siitä hyötyvät kaikki.

KOKOOMUSLAINEN HYVINVOINTIYHTEISKUNTA SYNTYY TYÖLLÄ JA VÄLITTÄMISELLÄ

Kokoomus tavoittelee hyvinvointiyhteiskuntaa, jossa mahdollisuuksien tasa-arvo, yksilön vapaus ja vastuu, hyvinvointipalvelut, työ ja koulutus sekä riittävä perusturva takaavat jokaisen mahdollisuudet hyvään elämään. Haastavassa taloustilanteessakin pystymme kehittämään hyvinvointiyhteiskuntaa entistä paremmaksi, mikäli edistämme työn tekemistä, kouluttautumista ja terveyttä sekä osaamme tehdä yhteiskunnan rakenteelliset uudistukset tehokkaasti ja turvallisesti.